

BEREISHIS: A STUDY OF TEXT, TRADITION & THEOLOGY

CHAVA'S PUNISHMENT

R. Samson Raphael Hirsch (Commentary to Bereishit 3:19)

What a disconsolate lie, undermining the whole moral future of mankind, has been forged out of this history. The dogma of original sin has been founded on it, a dogma, upon which a whole structure has been built, against which if anything, the whole being of a Jew has to raise the most emphatic protest . . . But that, because of this, Man has become "sinful", has forfeited the ability to be good, must sin . . . against that belief Judaism raises the most vehement protest.

R. Avraham Yitzchak HaKohen Kook (Iggerot ha-Ra'aya, I, pp. 163-164, trans. R. Chaim Navon)

It matters not to us whether there truly existed in the real world a golden age, during which man delighted in an abundance of physical and spiritual good, or whether the actual world started at the bottom and went up, from the lowest level of existence to the highest, and thus it continues to ascend. All we have to know is that it is entirely possible for a person, even if he has risen to great rank and is ready for all honors, if he corrupts his ways, to lose everything, harming himself and his descendants for very many generations. This we learn from the fact of Adam's existence in the Garden of Eden, his sin, and his expulsion . . . This is just the antithesis of what the scholars among the gentiles, as well as those Jews who follow in their footsteps, think. Their reading of the Bible follows the Christian interpretation, through which this world becomes a prison. The pure understanding, however, of the joy and light of life that is in the Torah, is based precisely on the sure guarantee of the past, when man was very happy, it being merely an instance of sin that distanced himself from his path. Clearly, a chance stumbling must be correctable, so that man will return to his high rank forever. The idea of development without the help of the past is always frightening, lest a person halt in the middle of his path, or even withdraw, because we do not find certain grounds to say that happiness is part of man's fixed nature. And all the more so for material man in the state he is in, body and soul together. For this reason, it is only man's existence in the Garden of Eden that preserves for us the world of light. Thus, it is fitting to be practical and historical truth as well, even though this is not indispensable.

גמ' עירובין (ק):

והאמר רב יצחק בר אבדימי: עשר קללות נתקללה חוה, דכתיב +בראשית ג'+ אל האשה אמר הרבה ארבה – אלו שני טפי דמים, אחת דם נדה ואחת דם בתולים. עצבונך – זה צער גידול בנים, והרנך – זה צער העיבור, בעצב תלדי בנים – כמשמעו. ואל אישך תשוקתך – מלמד שהאשה משתוקקת על בעלה בשעה שיוצא לדרך. והוא ימשל בך – מלמד שהאשה תובעת בלב, והאיש תובע בפה, זו היא מדה טובה בנשים. – כי קאמרינן – דמרצייא ארצויי קמיה. – הני שבע הויין! כי אתא רב דימי אמר: עטופה כאבל, ומנודה מכל אדם, וחבושה בבית האסורין. מאי מנודה מכל אדם? אילימא משום דאסיר לה ייחוד – איהו נמי אסיר ליה ייחוד! – אלא: דאסירא לבי תרי. במתניתא תנא: מגדלת שער כלילית, ויושבת ומשתנת מים כבהמה, ונעשית כר לבעלה.

בראשית רבה (כז):

עצבונך – זה צער העיבור, והרנך – זה צער העדוי, בעצב – זה צער הנפלים, תלדי – זה צער הלידה, בנים – זה צער גידול בנים

בראשית רבה (כז):

ואל אישך תשוקתך, ארבע תשוקות הן אין תשוקתה של אשה אלא לאישה, שנאמר ואל אישך

תשוקתך . . . ד"א ואל אישך תשוקתך, בשעה שהאשה יושבת על המשבר, היא אומרת עוד איני נוקקת לבעלי מעתה, והקב"ה אמר לה תשובי לתשוקתך, תשובי לתשוקת אישך

ספורנו (בראשית ג:טז)

הרבה ארבה עצבונך. דם הנדה כמו הנקרא (ויק' יב:ב) "נדת דותה" . . . והרונך. הפיך מה שהיה קודם החטא, כאמרם "בו ביום נבראו, בו ביום שמשו, בו ביום הוציאו תולדות" (ב"ר כב:ג)

רד"ק (בראשית ג:טז)

ואדוני אבי ז"ל פירש "עצבונך" כובד ההריון, "והרונך" אריכות ימי ההריון

העמק דבר (בראשית ג:טז)

ואל אישך תשוקתך. לפי הפשט, האשה משתוקקת תמיד שיהא נושאת חן בעיני אישה. וזה דיוק לשון "ואל אישך". וה"פ רז"ל בב"ר, ד' תשוקות . . . כך בזה מובדל האיש מן האשה. האיש אינו חושש שיהא נושא חן בעיני אשתו, והאשה כל מעייניה שיהא האיש נוח ממנה – וא"כ היא טפלה אליו:

אברבנאל (בראשית ג:טז)

הנה לא אמר לה "כי שמעת לקול הנחש ותאכל מן העץ אשר צויתך לבלתי אכול ממנה," כמו שנאמר לאדם, לפי שהנחש לא דבר אל האשה כלל כמו שביארתי, ולא נתן לה לאכול, וגם זה מעיד ומוכיח על אמיתת מה שפרשתי בזה . . . בענין קללתה, אחשוב כפי שהיתה מדה כנגד מדה, כמו שהיתה קללת הנחש, כי לפי שהאשה אכלה מן העץ הדעת טוב ורע ונתנה לאדם לאכול ממנה להרבות המשגל, אמר הי"ת אליה, אין ספק שבחרת בזה לא' מג' תכליות. אם לבקש ערבות במשגל ותענוג, ואם לענין הולדת בנים, ואם כדי שילוה האיש אליך ואהבך. לכן קללה כנגד שלשתם. כלו', אם בקשת תענוג וערבות יהיה בהפקך, שהרבה ארבה עצבונך . . . לפי שכאבי נשים וחלייהם חתרבו מכאבי האדם, מפני שחולשת חומם הטבעי, וכמו שכ' הטבעיים . . . להיות אם הבנים שמחה לא יהיה כן, כי המה יתרבה עצבונך והרונך, וידוע שבעצב תלדי בנים . . . ואם בקשת זה כדי שאישך ידבק אליך ויאהבך, הנה לא יהיה כן, אלא תמיד אל אישך תהיה תשוקתך והוא ימשל בך, וא"כ לא הרוחת שום דבר. והדברים האלה נתחדשו אחר החטא, שהאשה למה שנעשתה עצם מהאדם ובשר משרו היה מזגה כמזגו, ולא היתה היא מקצרת בחום הטבעי ולא רבת הכאבים ממנו. אמנם מפני הקללה נשתנה מזגה . . .

רמב"ם (הלכות אישות פרק טו)

הלכה יט

וכן צוו חכמים שיהיה אדם מכבד את אשתו יתר מגופו ואוהבה כגופו, ואם יש לו ממון מרבה בטובתה כפי הממון, ולא יטיל עליה אימה יתירה ויהיה דיבורו עמה, בנחת ולא יהיה עצב ולא רוגז.

הלכה כ

וכן צוו חכמים על האשה שתהיה מכבדת את בעלה ביותר מדאי, ויהיה לו עליה מורא ותעשה כל מעשיה על פיו, ויהיה בעיניה כמו שר או מלך מהלכת בתאות לבו, ומרחקת כל שישנא, וזה הוא דרך בנות ישראל ובני ישראל הקדושים הטהורים בזיווגן, ובדרכים אלו יהיה ישובן נאה ומשובח.